

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-22/2022

2022 m. gegužės 11 d. Nr. KT58-A-S53/2022

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Danutės Jočienės, Giedrės Lastauskienės, Vytauto Mizaro, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaistė pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-22/2022.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėja prašo ištirti, ar Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 37 straipsnio 1 dalis (su 2016 m. lapkričio 3 d. pakeitimu) tiek, kiek joje nenustatyta, kad atostogos laikomos svarbia advokato nedalyvavimo baudžiamajame procese priežastimi, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui, 49 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Panevėžio apygardos teismo 2021 m. gruodžio 21 d. nutartimi atmestas pareiškėjos skundas, kuriuo ji prašė panaikinti Panevėžio apygardos teismo 2021 m. gruodžio 14 d. nutartimi jai, kaip advokatei, paskirtą piniginę baudą už neatvykimą į teismo posėdį be svarbios priežasties. Lietuvos apeliacinis teismas 2022 m. sausio 18 d. neskundžiama nutartimi atmetė pareiškėjos skundą ir paliko galioti Panevėžio apygardos teismo 2021 m. gruodžio 21 d. nutartį.

3. Pareiškėjos prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2022 m. kovo 15 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Kaip minėta, pareiškėja prašo ištirti BPK 37 straipsnio „Svarbios asmens nedalyvavimo baudžiamajame procese priežastys“ 1 dalies (su 2016 m. lapkričio 3 d. pakeitimu) tiek, kiek joje nenustatyta, kad atostogos laikomos svarbia advokato nedalyvavimo baudžiamajame procese priežastimi, atitiktį Konstitucijai.

Pasak pareiškėjos, ginčijamu teisiniu reguliavimu nenustačius, kad advokatų atostogos laikomos svarbia nedalyvavimo baudžiamajame procese priežastimi, neužtikrinama galimybė advokatams nedalyvauti teismo posėdyje dėl jų suplanuotų atostogų, be kita ko, kai atostogų kelionės data buvo pakeista ne dėl asmens kaltės. Pareiškėjos teigimu, tokiu teisiniu reguliavimu pažeidžiama Konstitucijos 49 straipsniu garantuojama advokatų konstitucinė teisė į atostogas, o atsižvelgiant į tai, kad nei prokurorai, nei teisėjai nedirba atostogų metu, advokatai atsiduria nelygiavertėje padėtyje, palyginti su kitais proceso dalyviais.

5.1. BPK 37 straipsnio 1 dalyje (su 2016 m. lapkričio 3 d. pakeitimu) nustatyta, kad svarbiomis asmens nedalyvavimo baudžiamajame procese priežastimis laikoma: laisvės atėmimas dėl sulaikymo, suėmimo ar bausmės atlikimo (1 punktas); nutrūkęs susisiekimas dėl epidemijos, priešo užpuolimo, nepaprastai didelio potvynio ar panašios nenugalimos jėgos (2 punktas); išvykimas į tolimąjį plaukiojimą (3 punktas); šaukiamam asmeniui netikėta jo stambaus turto netektis (4 punktas); ikiteisminio tyrimo įstaigai, prokurorui ar teismui adresuota sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos pažyma patvirtinta liga, dėl kurios asmuo negali atvykti pagal šaukimą (5 punktas); šeimos narių ar artimųjų giminaičių mirtis arba staiga susidariusi pavojinga jų gyvybei būklė (6 punktas); šaukimo negavimas arba pavėluotas gavimas (7 punktas).

Kartu pažymėtina, kad BPK 37 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo sprendimu svarbia asmens nedalyvavimo priežastimi gali būti pripažinta ir kitokia neatvykimo priežastis.

Taigi BPK 37 straipsnio 1 dalyje (su 2016 m. lapkričio 3 d. pakeitimu) įtvirtintas svarbių asmens nedalyvavimo baudžiamajame procese priežasčių sąrašas nėra baigtinis: pagal BPK 37 straipsnio 2 dalį ir kitokios, nei nurodyta BPK 37 straipsnio 1 dalyje (su 2016 m. lapkričio 3 d. pakeitimu), neatvykimo priežastys gali būti pripažintos svarbia asmens nedalyvavimo baudžiamajame procese priežastimi.

5.2. Šiame kontekste pažymėtina ir tai, kad tiek Panevėžio apygardos teismas, priimdamas 2021 m. gruodžio 21 d. nutartį, vadovaudamasis *inter alia* BPK 37 straipsnio 2 dalimi, tiek Lietuvos apeliacinis teismas, nagrinėdamas pareiškėjos skundą dėl minėtos Panevėžio apygardos teismo

nutarties, vertino pareiškėjos neatvykimo į teismo posėdį priežastį – išvykimą į užsienį atostogauti ir šios priežasties nepripažino svarbia, objektyvia ir nepriklausančia nuo pareiškėjos valios BPK 37 straipsnio 2 dalies prasme.

5.3. Taigi BPK įtvirtintas teisinis reguliavimas, priešingai, nei nurodo pareiškėja, neužkerta kelio advokatui prašyti atostogas pripažinti svarbia nedalyvavimo baudžiamajame procese priežastimi. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjos prašyme nėra tyrimo dalyko.

5.4. Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs, jog tai, kad prašyme nėra tyrimo dalyko, reiškia, kad prašymas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2019 m. spalio 9 d. sprendimas Nr. KT28-A-S17/2019, 2021 m. balandžio 8 d. sprendimas Nr. KT55-A-S52/2021, 2022 m. balandžio 20 d. sprendimas Nr. KT47-A-S44/2022).

6. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjos prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-22/2022.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Danutė Jočienė

Giedrė Lastauskienė

Vytautas Mizaras

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė